

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Marts 2020

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

indkøb hos Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 8/2019 om indkøb hos Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse**

10. marts 2020

RN 1408/20

Forsvarsministerens redegørelse af 19. februar 2020

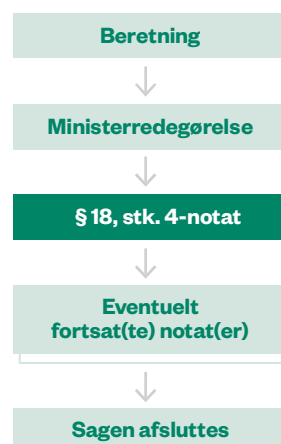
1. Rigsrevisionen vurderer i dette notat de initiativer, som forsvarsministeren vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

 Konklusion

Forsvarsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeren ser med stor alvor på, at Rigsrevisionen i forbindelse med sin undersøgelse har fået ufuldstændige og ukorrekte oplysninger. Ministeren finder dette uacceptabelt. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har derfor fra den 1. januar 2020 indført en ekstra kontrol af det materiale, styrelsen sender til Rigsrevisionen, ligesom ministeren over for forsvarschefen og styrelsesdirektørerne har understreget vigtigheden af, at der afgives korrekte oplysninger til Rigsrevisionen.

Rigsrevisionen finder tiltaget tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Forsvarsministeren fastslår i sin redegørelse, at ministeren tager kritikken i beretningen meget alvorligt og derfor har igangsat en række konkrete initiativer. Ministeren har bl.a. sendt et rejsehold til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i Hjørring for at undersøge indkøbsområdet og støtte styrelsens nye ledelse i at opbygge et stærkere kontrolmiljø for indkøb. Rejseholdet har også haft fokus på at gennemgå mulige indikationer på svindel, og hvor der er konstateret svig/bedrag, er materialet overdraget til politiet. Ministeren vil herudover igangsætte 3 eksterne undersøgelser, bl.a. for at forbedre kontrolmiljøet. Ministeren oplyser videre, at der vil blive udarbejdet nye skriftlige forretningsgange på indkøbsområdet, ligesom ministeriet vil undersøge muligheden for en forbedret systemunderstøttelse af kontrollerne i indkøbsprocessen.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Forsvarsministeriet har iværksat en lang række initiativer for at forbedre kontrolmiljøet og den overordnede forvaltning af indkøb på vedligeholdelsesområdet i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Rigsrevisionen vil følge resultaterne heraf og orientere Statsrevisorerne om:

- resultatet af de 3 eksterne undersøgelser
- arbejdet med at få udarbejdet nye skriftlige forretningsgange på indkøbsområdet, som lever op til regnskabsbekendtgørelsens krav til kontrol og dokumentation
- arbejdet med kompenserende kontroller ved godkendelse af spærrede fakturaer - og dokumentationen heraf
- systemunderstøttelsen af forretningsgangene på indkøbsområdet i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i december 2019 en beretning om indkøb hos Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Beretningen handlede om Forsvarsministeriets forvaltning af indkøb på vedligeholdelsesområdet, herunder om der var tilfredsstillende retningslinjer på området, og om indkøbene overholdt regnskabsbekendtgørelsens krav til dokumentation og kontrol.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de skarpt, at Forsvarets indkøb på vedligeholdelsesområdet var forvaltet i strid med gældende regnskabsregler og ikke levede op til helt basale krav om registrering, dokumentation og kontrol af indkøb. Rigsrevisionens gennemgang af 64 vedligeholdelsesprojekter viste, at der var helt basale fejl og mangler i 54 af projekterne, fx manglende funktionsadskillelse, mangelfulde forretningsgange og mangel på intern kontrol.

Der var således ifølge Statsrevisorerne høj risiko for, at der blev begået fejl, svig og berigelsesforbrydelser, når Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse foretog indkøb på vedligeholdelsesområdet – uden at Forsvarsministeriet efterfølgende kunne opdage det.

Statsrevisorerne kritiserede, at Forsvarsministeriet på dette område ikke havde levet op til sit ansvar for at tilrettelægge regnskabsvæsenet og kontrollere, at reglerne blev overholdt. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at ministeriet ikke i tide havde underrettet Rigsrevisionen om konstaterede uregelmæssigheder.

Endelig fandt Statsrevisorerne det helt uacceptabelt, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i flere tilfælde havde givet Rigsrevisionen ufuldstændige og urigtige oplysninger. Statsrevisorerne påtalte, at dette var i strid med lov om revisionen af statens regnskaber m.m., § 12.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

Nye tiltag på indkøbsområdet

5. Statsrevisorerne kritiserede skarpt, at Forsvarets indkøb på vedligeholdelsesområdet var forvaltet i strid med gældende regnskabsregler og ikke levede op til helt basale krav til registrering, dokumentation og kontrol. Statsrevisorerne kritiserede herudover, at Forsvarsministeriet på dette område ikke havde levet op til sit ansvar for at tilrettelægge regnskabsvæsenet og kontrollere, at reglerne blev overholdt.

Det fremgik af beretningen, at der ikke var sikret klare skriftlige forretningsgange. Det fremgik herudover, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse havde betalt for arbejde, der ikke var udført, og at der ikke altid var sammenhæng mellem tilbud, indkøbsordre og faktura. Det fremgik endvidere, at medarbejdere kunne omgå regnskabsbekendtgørelsens krav til dokumentation af ændringer, og at leverancer ikke blev modtaget og dokumenteret korrekt. Endelig fremgik det, at systemunderstøttelsen ikke sikrede en effektiv kontrol.

Forsvarsministeren oplyser, at ministeren tager kritikken meget alvorligt og har igangsat en række tiltag, jf. nedenfor.

Rejsehold

6. Forsvarsministeren oplyser, at der den 10. december 2019 blev sendt et "rejsehold" til Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i Hjørring. Rejseholdet har bl.a. undersøgt funktionsadskillelse og dokumentation for alle indkøb på bygningsvedligeholdelse i 2018. Rejseholdets konklusion er, at der er funktionsadskillelse i knap 95 % af indkøbene, men at der generelt var en mangelfuld dokumentation og et mangelfuldt kontrolmiljø.

Forsvarsministeren oplyser, at rejseholdet også har undersøgt projekterne på 14 redningsstationer og de tekøkkener, som er omtalt i beretningen. Rejseholdet har fundet, at de bestilte varer er leveret, men med visse unøjagtigheder og mangelfuld dokumentation. Der er dog konstateret uregelmæssigheder med prisen for arbejdet på redningsstationerne. Hvor der er konstateret svig/bedrag, har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse overdraget materialet til politiet med henblik på videre efterforskning.

Ministerieinstruks

7. Forsvarsministeren oplyser, at ministeren i december 2019 på baggrund af beretningen har sendt en instruks til forsvarschefen og styrelsesdirektørerne, som understreger deres ansvar i forhold til at sikre et økonomisk kontrolmiljø i forbindelse med indkøb i deres respektive styrelser. Ministeren oplyser, at den overordnede vurdering fra styrelserne er, at der generelt er fornuftige processer og fungerende funktionsadskillelse på Forsvarsministeriets område, men at der også er konstateret hjørner, hvor ting kan og skal forbedres.

Eksterne undersøgelser

8. Forsvarsministeren oplyser, at der vil blive igangsat 3 eksterne undersøgelser. For det første vil der blive gennemført en advokatundersøgelse for at vurdere, om der kan placeres et ansvar i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse eller departementet i lyset af den mulige svindel og det manglende kontrolmiljø i styrelsen.

For det andet vil der blive igangsat en revisionsundersøgelse af det eksisterende kontrolmiljø på indkøbsområdet hos Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, som skal understøtte advokatundersøgelsen og komme med anbefalinger til et forbedret kontrolmiljø.

Endelig vil der blive indhentet revisionsbistand med henblik på at styrke indkøbsprocesserne og kontrolmiljøet på tværs af ministerområdet.

Forsvarsministeren understreger, at de 3 tiltag udgør en første fase, og at der kan iværksættes yderligere undersøgelser og initiativer, hvis der viser sig et behov herfor.

Nye skriftlige forretningsgange

9. Forsvarsministeren oplyser videre, at der ultimo 2019 i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er igangsat et arbejde med at udarbejde skriftlige forretningsgange for indkøb, som lever op til regnskabsbekendtgørelsens krav til kontrol og dokumentation. Herudover er der igangsat et arbejde med gennemgå og kvalitetssikre alle beskrevne forretningsgange i styrelsen. Det er hensigten, at arbejdet skal kvalitetssikre af et eksternt revisionshus. Ministeren forventer, at der foreligger nye og opdaterede forretningsgange i forhold til indkøb ved udgangen af 1. halvår 2020.

10. Hvad angår Rigsrevisionens kritik af processen for ophævelse af spærre for fakturaer, oplyser forsvarsministeren i sin redegørelse, at Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse har opdateret regnskabsinstruksen den 17. december 2019. Det fremgår nu af instruksen, at det er den enkelte styrelses ansvar at sikre, at der er gennemført og dokumenteret kompenserende kontroller, når samme person opretter indkøbsordrer og godkender spærrede fakturaer. De kompenserende kontroller skal fra medio februar 2020 dokumenteres over for Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

11. Forsvarsministeren oplyser herudover, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses prokuramatrix er blevet justeret i januar 2020, så alle underlagte disponenter nu fremgår af matrixen. Styrelsen har herudover udarbejdet 2 nye bestemmelser, hvor bl.a. ansvar og kontroller i forbindelse med prokura og budgetansvar er præciseret

Opfølgning på bemærkninger fra Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse

12. Forsvarsministeren oplyser, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har erkendt, at der ikke blev fulgt op på bemærkninger fra Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse, som er fremkommet i forlængelse af regnskabsstyrelsens finansielle controlling. Ministeren oplyser, at de 2 styrelser siden 2. kvartal 2019 har drøftet bemærkningerne på kvartalsvise opfølgingsmøder.

Ny systemunderstøttelse – funktionsadskillelse, prokura mv.

13. Forsvarsministeren oplyser, at ministeriet er ved at undersøge muligheden for en systemunderstøttet funktionsadskillelse, så samme person fx ikke både kan udarbejde indkøbsordre og varemødtagelse på samme ordre. Ministeren forventer, at den systemunderstøttede funktionsadskillelse vil være på plads i løbet af 2020. Ministeren oplyser herudover, at ministeriet forventer inden 1. halvår 2020 at have afklaret, om prokura også kan systemunderstøttes. Endelig oplyser ministeren, at ministeriet også er i gang med at undersøge mulighederne for systemunderstøttelse i forhold til frigivelse af spærrede fakturaer, så samme person ikke selv kan frigive spærrede fakturaer uden en ekstra godkender.

14. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Forsvarsministeriet har iværksat en lang række initiativer for at forbedre kontrolmiljøet og den overordnede forvaltning af indkøb på vedligeholdelsesområdet i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Rigsrevisionen vil følge resultaterne heraf og orientere Statsrevisorerne om:

- resultatet af de 3 eksterne undersøgelser
- arbejdet med at få udarbejdet nye skriftlige forretningsgange på indkøbsområdet, som lever op til regnskabsbekendtgørelsens krav til kontrol og dokumentation
- arbejdet med kompenserende kontroller ved godkendelse af spærrede fakturaer – og dokumentationen heraf
- systemunderstøttelsen af forretningsgangene på indkøbsområdet i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Ufuldstændige og urigtige oplysninger

15. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at Forsvarsministeriet ikke i tide havde underrettet Rigsrevisionen om konstaterede uregelmæssigheder på Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses område. Statsrevisorerne fandt det helt uacceptabelt, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i flere tilfælde havde givet Rigsrevisionen ufuldstændige og urigtige oplysninger.

Forsvarsministeren oplyser, at ministeren er helt enig med Statsrevisorerne i, at Rigsrevisionen til hver en tid skal have rigtige oplysninger. Ministeren oplyser videre, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse pr. 1. januar 2020 har indført en ekstra kontrol, så alle fremtidige bidrag til Rigsrevisionen vil blive kontrolleret af en controller fra styrelsens økonomiafdeling. Ministeren oplyser herudover, at vigtigheden af at give korrekte informationer til Rigsrevisionen blev understreget i brevet fra ministeren til forsvarschefen og styrelsesdirektørerne af 12. december 2019.

16. Rigsrevisionen finder forsvarsministerens tiltag tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.